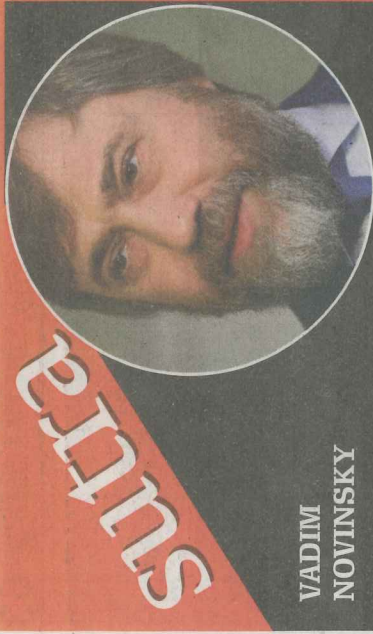

Suttra

VADIM
NOVINSKY

Tko je milijarder
s Forbesove liste
zainteresiran za
riječki škver?

EDVIN LIVERIĆ, RAVNATELJ NOVE
RIJEČKE USTANOVE U KULTURI
**Želim od HKD-a
napraviti centar
suvremene umjetnosti**

PETRA DEŠA
**Omišljanka
dobitnica državne
nagrade za sport**

IZA VIDLJVOG Naši znanstvenici sudjeluju na projektu gradnje superteleskopa

Lov na tamnu materiju počinje na Kanarima

Ovim tipom teleskopa proučavaju se ekstremni objekti u svemiru poput supermasivnih crnih rupa u središtima galaksija, pulsara i supernova, važnih za proučavanje evolucije svemira

Vedrana SIMIČEVIĆ

RIJEKA ▶ Na otoku La Palmi, jednom od Kanarskih otoka, ove je srijede u rad pušten prototip velikog LST-1 teleskopa, u čijem su sastanku uvelike sudjelovali i riječki i splitski astrofizičari. Radi se o prvom od četiri velika Čerenkovljeva teleskopa koja će uz još 15 teleskopa srednje veličine na ovoj lokaciji činiti sjeverni dio budućeg CTA opservatorija. Njegov južni dio bit će pak smješten u Čileu, a obje lokacije zajedno će imati čak 120 velikih, srednje velikih i malih teleskopa, čime će postati najveća i najosjetljivija zvezdarnica za »hvatanje« gama zraka visokih energija ikad izgrađena. Ovaj tip teleskopa može,

naime, loviti plavičastu Čerenkovljevu svjetlost koja nastaje međudjelovanjem gama-zraka i kozmičkog zračenja vrlo visokih energija s atmosferom. Ova mjerenja pomažu znanstvenicima u razumijevanju ekstremnih objekata koji proizvode takvo zračenje poput supermasivnih crnih rupa u središtima galaksija, pulsara i supernova, odnosno u proučavanju evolucije tamnog materijom.

Brigada znanstvenika

U gradnji CTA zvezdarnice sudjeluje više od 1.400 znanstvenika i inženjera iz 31 zemlje, dok sam LST tim, zadužen za osmišljavanje i gradnju velikih LST teleskopa čini dvjestotinjak znanstvenika širom svijeta. Svo

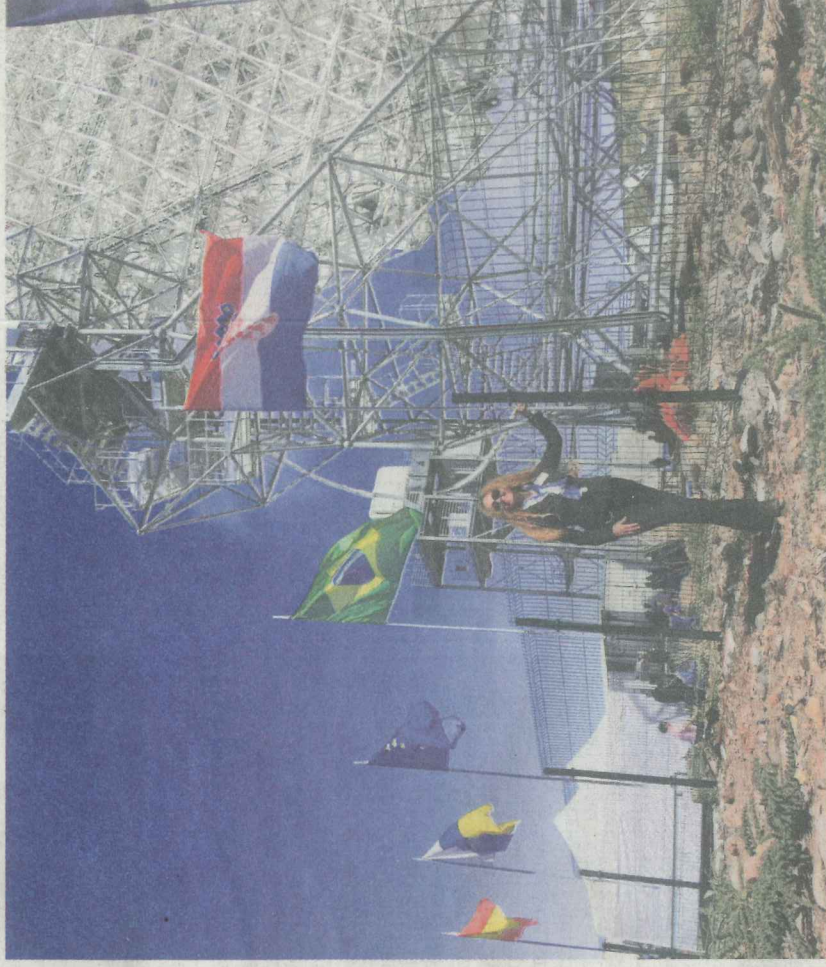
doprinos kreiranju upravo inauguriranog prototipa LST-1 dali su Dijana Dominis Prester, Saša Mićanović, Tomislav Terzić i Marina Manganaro s Odjela za fiziku Sveučilišta u Rijeci, Nikola Godinović i Darko Zarić s Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (FESB) u Splitu, te Dario Hrupec s Odjela za fiziku Sveučilišta u Osijeku.

S obzirom da bi četiri LST teleskopa trebala biti okružena srednje velikim (MST) teleskopima i radiati zajedno kao sustav, trebalo je odrediti najbolji način da oni budu povezani. Naša riječka grupa je analizirala simulacije sustava i odredila optimalni način povezivanja teleskopa LST i MST – pojasnio nam je Tomislav Terzić.

Sustavi kontrole

Grupa s Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje (FESB) u Splitu konstruirala je, u suradnji s grupom s Tehničkog fakulteta u Rijeci, sustav za kontrolu i korekciju položaja teleskopa LST, čiji se optički dio koristi na prototipu LST-a.

Trenutačno naša riječka grupa provodi još dvije studije za CTA konzorcij koristeći superračunalo Bura. U jednoj simuliramo utjecaj vremenskih prilika na performanse budućeg CTA opservatorija. Visoki oblaci koji se ponekad javljaju nad

Riječanka Dijana Dominis Prester kraj grandioznog uređaja za proučavanje svemira

Izvrсна prilika

Ovaj projekt pruža izvršnu priliku za izobrazbu novih doktora znanosti na nedavno pokrenutom doktorskom studiju fizike Sveučilišta u Rijeci, te pruža mogućnost primjena u raznim sferama, primjerice zaštiti okoliša, te razvoju naprednih tehnologija, softvera, i rada s velikim količinama podataka – istaknula je Dominis Prester koja je uz Nikolu Godinovića sudjelovala na svečanoj inauguraciji LST-1 teleskopa na La Palmi.

Prvi od četiri velika Čerenkovljeva teleskopa pušten u rad

www.erstebank.hr Info telefon: 0800 7890 f

Važno je s kim bankarite.

ERSTE
Bank

Tečajna lista broj: 197
Erste&Steirermärkische Bank d.d.
Primjenjuje se od 13.10.2018.

Valuta	jed.	Kupovni za eufku	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize	Prodajni za eufku	Srednji tečaj HNB
AUD	1	4,413000	4,448700	4,572100	4,695500	4,734000	4,556749
CAD	1	4,758000	4,796500	4,929500	5,062500	5,104000	4,918530
CZK	1	0,272000	0,279100	0,287200	0,295300	0,303000	0,287437
DKK	1	0,961000	0,969400	0,993200	1,017000	1,026000	0,993254
HUF	100	2,178000	2,228200	2,285300	2,342400	2,391000	2,281461
JPY	100	5,504000	5,548700	5,708500	5,868300	5,916000	5,700757
NOK	1	0,758000	0,764600	0,783400	0,802200	0,809000	0,782295
SEK	1	0,692000	0,698200	0,715300	0,732400	0,739000	0,714815
CHF	1	0,286000	0,291500	0,296700	0,301900	0,307000	0,296196
GBP	1	0,213000	0,215100	0,218000	0,220500	0,223000	0,218250
USD	1	0,232000	0,235200	0,238000	0,241000	0,244000	0,238250
BAM	1	3,642000	3,697700	3,748600	3,803500	3,858000	3,788302
EUR	1	7,350000	7,360000	7,410000	7,460000	7,510000	7,409274
PLN	1	1,645000	1,662900	1,724200	1,765500	1,802000	1,724170